EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

رسالة في زكاة الحلي

Risālah fī zakāt al-ḥulī

Zakātul bijuteriilor

Muḥammad ibn Ṣāliḥ
al-ʿUthaymīn

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Zakātul bijuteriilor

Dovezi, opinii și răspunsuri

رسالة في زكاة الحلي

Risālah fī zakāt al-ḥulī

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: رسالة في زكاة الحلي
Ediția I
Traducerea în limba română: Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Textul arab al citatelor coranice: Tanzil Project (https://tanzil.net), Uthmani 1.1, licență CC BY 3.0.
Ediția-sursă: Dār al-Waṭan, 1423 H., seria de publicații nr. 6; lucrare încheiată de autor la 12 Ṣafar 1382 H.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Cele cinci opinii despre zakātul bijuteriilor 1
Dovezile din Carte și Sunna 3
    Dovezile din Carte 3
    Dovezile din Sunna 4
    Obiecția privitoare la interzicerea purtării bijuteriilor 8
    Relatarea „Nu se datorează zakāt pentru bijuterii” 8
Relatările de la Companioni și răspunsurile la obiecții 10
    Analogia dintre bijuterii și haine 14
Pragul minim și cota zakātului 17
Întoarcerea la Carte și la Sunna 19
Glosar 21
Bibliografie 22
Indice 23

Cele cinci opinii despre zakātul bijuteriilor

بسم الله الرحمن الرحيم

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Lauda Îi aparține lui Allah, Stăpânul lumilor! Îl lăudăm, Îi cerem ajutorul și iertarea și ne căim către El. Căutăm adăpost la Allah de răul sufletelor noastre și de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah îl călăuzește nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care El îl lasă în rătăcire nimeni nu-l poate călăuzi. Mărturisesc că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără niciun asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său. Allah să trimită binecuvântări asupra lui, a familiei și a companionilor săi și să le dăruiască pace din belșug!

În cele ce urmează: aceasta este o scriere care lămurește hotărârea privitoare la zakātul bijuteriilor a căror folosire este îngăduită. Am menționat în ea opiniile diferite care au ajuns la cunoștința mea, opinia mai puternică și dovezile pentru preferarea ei. Spun, așadar, cerând de la Allah izbândă și având încredere în El; în El mă încred și de la El cer ajutor:

Învățații — Allah să aibă milă de ei — au avut cinci opinii despre obligația zakātului pentru bijuteriile a căror folosire este îngăduită:

Prima: nu se datorează zakāt pentru ele. Aceasta este opinia cunoscută în școlile celor trei imami: Mālik, al-Shāfiʿī și Aḥmad, cu excepția cazului în care bijuteriile sunt păstrate pentru acoperirea cheltuielilor. Dacă sunt pregătite pentru a fi închiriate, învățații școlii lui Aḥmad consideră că se datorează zakāt, în vreme ce învățații școlilor lui Mālik și al-Shāfiʿī consideră că nu se

datorează. Am prezentat dovezile acestei opinii ca obiecții împotriva celor care susțin obligația și am răspuns la ele.

A doua: se datorează zakāt pentru ele numai pentru un singur an. Aceasta este o opinie relatată de la Anas ibn Mālik — Allah să fie mulțumit de el.

A treia: zakātul lor constă în a le împrumuta spre folosință. Aceasta este o opinie relatată de la Asmāʾ și, de asemenea, de la Anas ibn Mālik.

A patra: este obligatoriu fie să se plătească zakātul pentru ele, fie să fie împrumutate spre folosință. Ibn al-Qayyim — Allah să aibă milă de el — a preferat această opinie în al-Ṭuruq al-ḥukmiyyah.

A cincea opinie: zakātul pentru ele este obligatoriu în fiecare an dacă ating pragul minim, nișābul. Aceasta este opinia lui Abū Ḥanīfah, o relatare de la Aḥmad și una dintre cele două opinii din școala lui al-Shāfiʿī. Aceasta este opinia mai puternică, întrucât este susținută de Carte, de Sunna și de relatările de la Companioni.

Dovezile din Carte și Sunna

Dovezile din Carte
Printre dovezile din Carte se află cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَٱلَّذِينَ يَكْنِزُونَ ٱلذَّهَبَ وَٱلْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِى سَبِيلِ
ٱللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِى نَارِ جَهَنَّمَ
فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ ۖ هَٰذَا مَا كَنَزْتُمْ
لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ﴾

Iar celor care strâng aur și argint și nu le cheltuiesc pe calea lui Allah vestește-le o pedeapsă dureroasă! În ziua în care acestea vor fi încinse în Focul Gheenei și li se vor înfiera cu ele frunțile, coastele și spatele: «Aceasta este ceea ce ați strâns pentru voi înșivă! Gustați, așadar, ceea ce ați strâns!»
Coran 9:34–35

Prin strângerea aurului și a argintului se înțelege neîmplinirea drepturilor care trebuie scoase din ele, precum zakātul și celelalte obligații. ʿAbd Allāh ibn ʿUmar — Allah să fie mulțumit de amândoi — a spus: *„Orice avere pentru care s-a plătit zakātul, chiar dacă s-ar afla sub șapte pământuri, nu este o comoară strânsă; iar orice avere pentru care nu se plătește zakātul este o comoară strânsă, chiar dacă se află la vedere, pe fața pământului."* Ibn Kathīr — Allah să aibă milă de el — a spus: *„Acest lucru a fost relatat și de*

la Ibn ʿAbbās, Ǧābir și Abū Hurayrah, atât ca relatare atribuită Profetului, cât și drept cuvinte ale Companionilor."

Versetul se referă în general la tot aurul și argintul, fără să deosebească un fel de altul. Prin urmare, cel care pretinde că bijuteriile îngăduite sunt exceptate de la această regulă generală trebuie să aducă dovada.

Dovezile din Sunna

1. Muslim a relatat, din hadithul lui Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el —, de la Profetul ﷺ că a spus:

ما من صاحب ذهب ولا فضة لا يؤدي منها حقها إلا إذا كان يوم القيامة صفحت له صفائح من نار فأحمي عليها في نار جهنم فيكوى بها جنبه وجبينه وظهره

Nu există posesor de aur sau de argint care să nu împlinească dreptul datorat din ele fără ca, în Ziua Învierii, să i se facă plăci de foc, care vor fi încinse în Focul Gheenei, iar cu ele îi vor fi înfierate coasta, fruntea și spatele.[1]

Hadithul continuă. Cel care poartă podoabe din aur sau din argint este posesor de aur ori de argint și nu există dovadă care să-l excepteze de la regula generală. Unul dintre cele mai însemnate și mai obligatorii drepturi ale aurului și argintului este zakātul. Abū Bakr al-Ṣiddīq — Allah să fie mulțumit de el — a spus: *„Zakātul este dreptul averii."*

1 Relatat de Muslim, Cartea zakātului, capitolul „Păcatul celui care nu plătește zakātul", nr. 2252.

2. Al-Tirmidhī, al-Nasāʾī și Abū Dāwūd au relatat acest hadith, iar formularea îi aparține celui din urmă. El a spus: „Ne-au relatat Abū Kāmil și Ḥumayd ibn Masʿadah, cu același înțeles, că le-a relatat Khālid ibn al-Ḥārith, care a spus: ne-a relatat Ḥusayn, de la ʿAmr ibn Shuʿayb, de la tatăl său, de la bunicul său:

أن امرأة أتت رسول الله صلى الله عليه وسلم ومعها ابنة لها وفي يد ابنتها مسكتان غليظتان من ذهب فقال لها أتعطين زكاة هذا قالت لا قال أيسرك أن يسورك الله بهما سوارين من نار قال فخلعتهما فألقتهما إلى النبي صلى الله عليه وسلم وقالت هما لله ورسوله

O femeie a venit la Trimisul lui Allah ﷺ, împreună cu o fiică a ei, care avea la mână două brățări[2] groase de aur. El a întrebat-o: «Plătești zakātul pentru acestea?» Ea a răspuns: «Nu.» El a spus: «Ți-ar plăcea ca Allah să-ți pună în locul lor două brățări de foc?» Atunci femeia le-a scos, le-a aruncat înaintea Profetului ﷺ și a spus: «Ele sunt pentru Allah și Trimisul Său.»”[3]

În Bulūgh al-marām[4] se spune: „Lanțul său de transmitere este puternic.” Al-Tirmidhī l-a relatat pe calea lui Ibn Lahīʿah și al-Muthannā ibn al-Ṣabbāḥ, apoi a spus: „Amândoi sunt considerați slabi în transmiterea hadithului și nu este autentic nimic în acest capitol.” Însă afirmației lui al-Tirmidhī i s-a răspuns

2 Maskatān se citește cu fatḥa la m și la s. Singularul este maskah, adică brățară.

3 Relatat de Abū Dāwūd, Cartea zakātului, capitolul „Ce este comoara strânsă și zakātul bijuteriilor”, nr. 1563; de al-Tirmidhī, Cartea zakātului, capitolul „Ceea ce s-a relatat despre zakātul bijuteriilor”, nr. 637; și de al-Nasāʾī, Cartea zakātului, capitolul „Zakātul bijuteriilor”, nr. 2479.

4 Bulūgh al-marām, 1/207, ediția Dār Ibn Kathīr.

prin relatarea acestui hadith de către Abū Dāwūd pe calea lui Ḥusayn al-Muʿallim, care este demn de încredere și ale cărui relatări au fost folosite ca dovezi de autorii celor două culegeri Ṣaḥīḥ: al-Bukhārī și Muslim. Lor li s-a alăturat și al-Ḥajjāj ibn Arṭāh, pe care unii l-au considerat demn de încredere. Aḥmad a relatat un hadith asemănător de la Asmāʾ bint Yazīd, cu un lanț de transmitere bun.

3. Abū Dāwūd a relatat: „Ne-a relatat Muḥammad ibn Idrīs al-Rāzī; ne-a relatat ʿAmr ibn al-Rabīʿ ibn Ṭāriq; ne-a relatat Yaḥyā ibn Ayyūb, de la ʿUbayd Allāh ibn Abī Jaʿfar, că Muḥammad ibn ʿAmr ibn ʿAṭāʾ l-a înștiințat, de la ʿAbd Allāh ibn Shaddād ibn al-Hād, că a spus: «Am intrat la ʿĀʾishah — Allah să fie mulțumit de ea —, iar ea a spus:

دخل علي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرأى في يدي فتخات من ورق فقال ما هذا يا عائشة فقلت صنعتهن أتزين لك يا رسول الله فقال أتؤدين زكاتهن قلت لا أو ما شاء الله قال هو حسبك من النار

Trimisul lui Allah ﷺ a intrat la mine și a văzut la mâinile mele inele de argint[5]. El a întrebat: ‹Ce sunt acestea, ʿĀʾishah?› Am răspuns: ‹Le-am făcut ca să mă împodobesc pentru tine, Trimis al lui Allah.› El a întrebat: ‹Plătești zakātul pentru ele?› Am răspuns: ‹Nu› — sau ceea ce a voit Allah [să spun]. El a zis: ‹Îți sunt de ajuns pentru Foc.›»”[6]

Sufyān a fost întrebat: *„Cum plătește zakātul pentru ele?”* El a răspuns: *„Le adaugă la celelalte bunuri.”*

Acest hadith a fost relatat și de al-Ḥākim, al-Bayhaqī și

5 Al-wariq: argintul.

6 Relatat de Abū Dāwūd, Cartea zakātului, capitolul „Ce este comoara strânsă și zakātul bijuteriilor”, nr. 1565.

al-Dāraquṭnī.[7] În al-Talkhīṣ[8] se spune: „Lanțul său de transmitere îndeplinește condiția autenticității." Al-Ḥākim l-a declarat autentic și a spus că îndeplinește condiția celor doi shaykhi — adică al-Bukhārī și Muslim. Ibn Daqīq a spus că îndeplinește condiția lui Muslim.

4. Abū Dāwūd a relatat: „Ne-a relatat Muḥammad ibn ʿĪsā; ne-a relatat ʿAttāb — adică Ibn Bashīr —, de la Thābit ibn ʿAjlān, de la ʿAṭāʾ, de la Umm Salamah, care a spus:

كنت ألبس أوضاحا من ذهب فقلت يا رسول الله أكنز
هو فقال ما بلغ أن تؤدي زكاته فزكي فليس بكنز

Purtam podoabe de aur și am întrebat: «Trimis al lui Allah, sunt ele o comoară strânsă?» El a spus: «Ceea ce atinge măsura la care trebuie plătit zakātul, dacă îi plătești zakātul, nu este o comoară strânsă.»"[9]

L-au consemnat, de asemenea, al-Bayhaqī, al-Dāraquṭnī și al-Ḥākim, care a spus: „Este autentic potrivit condiției lui al-Bukhārī, însă cei doi nu l-au consemnat." Al-Dhahabī l-a declarat și el autentic.[10] Al-Bayhaqī a spus: „Ibn ʿAjlān este singurul care l-a relatat." În al-Tanqīḥ se spune: „Aceasta nu dăunează, deoarece al-Bukhārī a relatat de la Thābit ibn ʿAjlān, iar Ibn Maʿīn și al-Nasāʾī l-au considerat demn de încredere. Afirmația lui ʿAbd al-Ḥaqq despre el, «Hadithul său nu se folosește ca dovadă», nu a fost făcută de altcineva." Ibn Daqīq a spus: „Afirmația lui al-ʿUqaylī despre Thābit ibn ʿAjlān, «Nu este sprijinit de alți transmițători în hadithul său», este o judecată părtinitoare din partea lui."

7 Relatat de al-Ḥākim, 1/390; al-Bayhaqī, 4/129; și al-Dāraquṭnī, 2/105.

8 Talkhīṣ al-ḥabīr, 2/189.

9 Relatat de Abū Dāwūd, Cartea zakātului, capitolul „Ce este comoara strânsă și zakātul bijuteriilor", nr. 1564.

10 Relatat de al-Bayhaqī, 4/140; al-Dāraquṭnī, 1/105; și al-Ḥākim, 1/390.

Obiecția privitoare la interzicerea purtării bijuteriilor

Dacă se spune: poate că aceasta a fost pe vremea când purtarea bijuteriilor era interzisă, așa cum susțin cei care nu consideră obligatoriu zakātul pentru bijuterii.

Răspunsul este că această explicație nu este întemeiată. Profetul ﷺ nu a oprit purtarea lor, ci a încuviințat-o, amenințând pentru neplata zakātului. Dacă purtarea lor ar fi fost interzisă, ar fi poruncit scoaterea lor și ar fi amenințat pentru purtarea lor. În plus, abrogarea presupune cunoașterea ordinii în timp; ea nu se stabilește pe baza unei simple posibilități. Apoi, chiar dacă am presupune că aceasta s-a petrecut pe vremea interdicției, hadithurile amintite arată că purtarea este îngăduită cu condiția plății zakātului. Nu există dovadă că această condiție a fost înlăturată și că purtarea lor a devenit îngăduită în mod necondiționat, adică fără zakāt.

Relatarea „Nu se datorează zakāt pentru bijuterii"

Dacă se spune: care este răspunsul la dovada adusă de cei care nu consideră obligatoriu zakātul pentru bijuterii? Este vorba despre ceea ce Ibn al-Jawzī a relatat cu lanțul său de transmitere în al-Taḥqīq, de la ʿĀfiyah ibn Ayyūb, de la al-Layth ibn Saʿd, de la Abū al-Zubayr, de la Jābir — Allah să fie mulțumit de el —, că Profetul ﷺ a spus: *„Nu se datorează zakāt pentru bijuterii."* Al-Bayhaqī l-a relatat și el în Maʿrifat al-sunan wa-l-āthār.

Se răspunde în trei feluri:

Primul: al-Bayhaqī a spus despre această relatare: *„Este lipsită de temei și nu are o bază ca relatare atribuită Profetului. Ea este relatată doar ca vorbă a lui Jābir, iar ʿĀfiyah ibn Ayyūb este necunoscut. Cel care o folosește drept dovadă își pune religia în primejdie."*

Al doilea: chiar dacă am presupune că ʿĀfiyah este considerat demn de încredere, după cum a transmis Ibn Ḥātim de la Abū Zurʿah, această relatare nu se poate opune hadithurilor care arată obligația și nu poate fi pusă în balanță cu ele, din pricina autenticității lor și a slăbiciunii sale deosebite.

Al treilea: chiar dacă am presupune că este de aceeași tărie cu

ele și că li se poate opune, urmarea acelor hadithuri este mai prudentă. Ceea ce este mai prudent este mai vrednic de urmat, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ: „Lasă ceea ce îți stârnește îndoiala pentru ceea ce nu îți stârnește îndoiala”[11] și cuvintelor sale: „Cel care se ferește de lucrurile îndoielnice își păstrează curate religia și onoarea.”[12]

11 Relatat de Aḥmad, 1/200 și 3/153, și de al-Tirmidhī, Cartea despre Ziua Învierii, nr. 2518.

12 Relatat de al-Bukhārī, Cartea credinței, capitolul „Meritul celui care își păstrează religia curată”, nr. 52; și de Muslim, Cartea irigării, capitolul „Luarea celor îngăduite și părăsirea lucrurilor îndoielnice”, nr. 1599.

Relatările de la Companioni și răspunsurile la obiecții

Dintre relatările de la Companioni care arată obligația zakātului pentru bijuterii amintim următoarele.

Prima: ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, conducătorul credincioșilor — Allah să fie mulțumit de el —, i-a scris lui Abū Mūsā: „Poruncește-le femeilor musulmane din ținutul tău să dea dania pentru bijuteriile lor." Ibn Ḥajar a spus în al-Talkhīṣ[13]: „Au relatat-o Ibn Abī Shaybah și al-Bayhaqī prin Shuʿayb ibn Yasār. Este o relatare mursal, după cum a spus al-Bukhārī." Al-Ḥasan a negat aceasta, potrivit relatării lui Ibn Abī Shaybah: „Nu știm ca vreunul dintre califi să se fi pronunțat în favoarea zakātului pentru bijuterii." Aici se încheie citatul. Totuși, autorii lucrărilor al-Mughnī și al-Muḥallā, precum și al-Khaṭṭābī, au transmis această opinie de la ʿUmar.

A doua: de la Ibn Masʿūd s-a relatat că o femeie l-a întrebat dacă pentru bijuteriile ei se datorează zakāt. El a răspuns: „Dacă ajung la două sute de dirhami, se datorează zakāt pentru ele." Au relatat-o al-Ṭabarānī și al-Bayhaqī.[14] Al-Dāraquṭnī a relatat-o ca atribuită Profetului ﷺ, apoi a spus: „Aceasta este o eroare. Corect este că relatarea se oprește la Ibn Masʿūd."[15]

A treia: de la Ibn ʿAbbās s-a relatat că era de părere că zakātul pentru bijuterii este obligatoriu. Al-Mundhirī și al-Bayhaqī i-au atribuit această opinie. Al-Shāfiʿī a spus: *„Nu știu dacă este dovedită de la el."*

13 Al-Talkhīṣ al-ḥabīr, 1/188.

14 Al-Ṭabarānī, 9/319; al-Bayhaqī, 4/139.

15 Sunan al-Dāraquṭnī, 1/108.

A patra: de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ s-a relatat că le poruncea fiicelor și soțiilor sale să plătească zakātul pentru bijuteriile lor. În al-Muḥallā, aceasta este relatată prin Jarīr ibn Ḥāzim, de la ʿAmr ibn Shuʿayb, de la tatăl său, că ʿAbd Allāh ibn ʿAmr le poruncea fiicelor și soțiilor sale să plătească zakātul pentru bijuteriile lor.

A cincea: de la ʿĀʾishah — Allah să fie mulțumit de ea — s-a relatat: „Nu este nicio problemă să porți bijuterii dacă plătești zakātul pentru ele." Al-Dāraquṭnī a relatat-o prin ʿAmr ibn Shuʿayb, de la ʿUrwah, de la ʿĀʾishah.[16] În al-Muwaṭṭaʾ, Mālik a relatat prin ʿAbd al-Raḥmān ibn al-Qāsim, de la tatăl său, că ʿĀʾishah avea în grija ei fiicele orfane ale fratelui său. Ele aveau bijuterii, iar ea nu plătea zakātul pentru acestea.[17] Ibn Ḥajar a spus în al-Talkhīṣ: „Se poate împăca relatarea despre ea cu afirmația ei astfel: ea era de părere că zakātul pentru ele[18] este obligatoriu, dar nu considera deloc obligatoriu zakātul pentru averea orfanilor."[19]

Această împăcare este însă contrazisă de ceea ce Mālik a relatat în al-Muwaṭṭaʾ[20], de la ʿAbd al-Raḥmān ibn al-Qāsim, de la tatăl său: „ʿĀʾishah mă avea în grija ei pe mine și pe un frate de-al meu, orfani, și plătea zakātul din averile noastre." Unii au spus că se poate răspunde că ea nu considera obligatorie plata zakātului din averile orfanilor și, de aceea, uneori îl plătea, iar alteori nu. Așa au spus. Mai bine este însă să răspundem în alt fel: faptul că nu plătea reprezintă o faptă, iar fapta nu are caracter general. Este posibil să fi existat împrejurări pe care ea le considera un impediment pentru obligația zakātului, astfel încât fapta nu contrazice afirmația ei. Allah știe mai bine.

Dacă se spune: *„Care este răspunsul la dovada invocată de cei care scutesc bijuteriile de zakāt, în relatarea lui al-Athram? El a spus: «L-am auzit pe Aḥmad ibn Ḥanbal spunând: cinci dintre*

16 Sunan al-Dāraquṭnī, 1/107.

17 Al-Muwaṭṭaʾ, 1/250.

18 Adică pentru bijuterii.

19 Al-Talkhīṣ al-ḥabīr, 1/189.

20 Al-Muwaṭṭaʾ, 1/251.

Companioni nu considerau obligatoriu zakātul pentru bijuterii: Anas ibn Mālik, Ǧābir, Ibn ʿUmar, ʿĀʾishah și Asmāʾ.»"

Răspunsul este că de la unii dintre aceștia s-a transmis și opinia că este obligatoriu. Chiar dacă am presupune că toți au avut o singură opinie sau că ultima lor opinie era că nu este obligatoriu, alți Companioni au avut o opinie diferită. Când există o neînțelegere, trebuie să ne întoarcem la Carte și la Sunna, iar în ele se află dovezile obligației, după cum s-a arătat.

Dacă se spune: „În cele două Ṣaḥīḥ-uri este dovedit că Profetul ﷺ a spus: «Dați milostenie, voi, femeilor, chiar și din bijuteriile voastre!»[21] Aceasta arată că zakātul pentru bijuterii nu este obligatoriu. Dacă ar fi fost obligatoriu, Profetul ﷺ nu le-ar fi dat ca exemplu pentru milostenia de bunăvoie."

Răspunsul este că porunca de a da milostenie din bijuterii nu afirmă și nici nu neagă obligația zakātului pentru ele. Ea îndeamnă la milostenie chiar și din lucrurile de care omul are nevoie. Este asemenea îndemnului: *„Dă milostenie chiar și din dirhamii destinați întreținerii tale și a familiei tale!"* Acesta nu arată că dirhamii respectivi sunt scutiți de zakāt.

Dacă se spune: „În formularea hadithului se află: «Pentru argint, la două sute de dirhami, se datorează un sfert dintr-o zecime»[22], iar în hadithul lui ʿAlī: «Nu datorezi nimic până când nu ajung la douăzeci de dinari.»[23] Al-riqqah înseamnă argintul bătut în monedă și tot astfel dinarul este o monedă. Aceasta arată că obligația zakātului se referă numai la ceea ce este astfel, iar bijuteriile nu sunt monede."

Răspunsul are două aspecte.

Primul: cei care nu consideră obligatoriu zakātul pentru bijuterii și invocă asemenea formulări nu limitează obligația zakātului la aurul și argintul bătute în monedă. Ei o consideră

21 Relatat de al-Bukhārī, Cartea zakātului, capitolul „Zakātul dat soțului", nr. 1466; și de Muslim, Cartea zakātului, capitolul „Meritul cheltuirii și al milosteniei pentru rude și pentru soț", nr. 1000.

22 Relatat de Aḥmad, 1/12.

23 Relatat de Abū Dāwūd, Cartea zakātului, capitolul despre zakātul animalelor care pasc, nr. 1573.

obligatorie și pentru metalul neprelucrat, al-tibr[24], și pentru alte forme asemănătoare, chiar dacă nu sunt monede. Aceasta este o contradicție și o alegere arbitrară din partea lor: includ ceea ce, după afirmația lor, formularea nu cuprinde și exclud ceva asemănător din punctul de vedere al includerii sau neincluderii în acea formulare.

Al doilea: chiar dacă am admite că al-riqqah și dinarul desemnează numai argintul și aurul bătute în monedă, hadithul menționează unele cazuri și categorii ale unei formulări generale, cu o regulă care nu contrazice regula generală. Aceasta nu îi restrânge domeniul. Este ca și cum ai spune: *„Cinstește-i pe învățați”*, apoi ai spune: *„Cinstește-l pe Zayd”*, iar Zayd ar fi unul dintre învățați. Aceasta nu arată că numai el trebuie cinstit. Unele texte vorbesc în general despre obligația zakātului pentru aur și argint, iar altele folosesc termenii al-riqqah și dinar, care sunt doar unele cazuri cuprinse în formularea generală. Prin urmare, aceasta nu o restrânge.

Dacă se spune: *„Care este deosebirea dintre bijuteriile îngăduite și hainele îngăduite, dacă spunem că pentru primele zakātul este obligatoriu, iar pentru celelalte nu?”*

Răspunsul este că Legiuitorul a făcut deosebire între ele. El a impus zakātul pentru aur și argint fără excepție; mai mult, există texte care arată în mod expres obligația sa pentru bijuteriile îngăduite, folosite, după cum s-a arătat. Hainele, în schimb, sunt asemenea calului și sclavului folosit pentru slujire, despre care Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Musulmanul nu datorează danie pentru sclavul și nici pentru calul său.”[25]

Dacă hainele sunt pentru purtare, nu se datorează zakāt pentru ele. Dacă sunt pentru comerț, se datorează zakātul mărfurilor.

---

24 Al-tibr: aurul și argintul din care nu s-au făcut obiecte.

25 Relatat de al-Bukhārī, Cartea zakātului, capitolul „Musulmanul nu datorează danie pentru calul său”, nr. 1463; și de Muslim, Cartea zakātului, capitolul „Musulmanul nu datorează zakāt pentru sclavul și nici pentru calul său”, nr. 982.

Analogia dintre bijuterii și haine

Dacă se spune: *„Este corect să facem analogie între bijuteriile îngăduite, destinate folosirii, și hainele îngăduite, destinate folosirii, așa cum spun cei care nu consideră obligatoriu zakātul pentru bijuterii?”*

Răspunsul este că această analogie nu este corectă, din mai multe motive.

Primul: este o analogie care se opune textului, iar orice analogie care se opune textului este greșită. Aceasta ar duce la anularea aplicării textului. În plus, atunci când textul deosebește două lucruri în privința regulii lor, aceasta dovedește că între ele există deosebiri care nu îngăduie alăturarea unuia la celălalt și impun tratarea lor diferită, fie că știm care sunt acele deosebiri, fie că nu le știm. Cel care crede că sunt diferite lucrurile pe care Legiuitorul le-a tratat la fel sau că sunt la fel cele pe care Legiuitorul le-a deosebit greșește fără îndoială. Legea a fost pogorâtă de la Cel Înțelept, Binestiutor.

Al doilea: pentru haine zakātul nu a fost obligatoriu de la bun început. El nu devine obligatoriu sau nu încetează să fie obligatoriu în funcție de intenție, ci regula lor este una singură: nu se datorează zakāt. Analogia ar cere, așadar, ca și bijuteriile să aibă o singură regulă: zakātul să fie obligatoriu, fie că sunt destinate purtării, fie altui scop, după cum hainele au o singură regulă — nu se datorează zakāt — fie că sunt destinate purtării, fie altui scop. Obligația zakātului pentru ele atunci când sunt mărfuri nu contrazice aceasta, fiindcă atunci zakātul privește valoarea lor.

Al treilea: se întreabă ce fel de analogie urmărește să trateze la fel bijuteriile destinate folosirii și hainele destinate folosirii: o analogie prin asemănare sau o analogie prin opoziție? Dacă se spune că este o analogie prin asemănare, răspunsul este că aceasta ar fi corectă numai dacă zakātul ar fi obligatoriu pentru haine înainte de a fi destinate purtării și folosirii, apoi obligația ar înceta după ce sunt destinate acestui scop. Numai astfel cazul derivat și cazul de bază ar avea aceeași regulă. Dacă se spune că este o analogie prin opoziție, răspunsul este că aceasta ar fi corectă numai dacă pentru haine zakātul nu ar fi obligatoriu

atunci când nu sunt destinate purtării, dar ar deveni obligatoriu atunci când sunt destinate purtării. Aceasta ar fi regula opusă celei pentru bijuterii, potrivit celor care deosebesc bijuteriile destinate purtării de cele destinate altui scop.

Al patrulea: chiar cei care scutesc bijuteriile de zakāt fac deosebire între haine și bijuterii în multe chestiuni. Printre deosebirile pe care le fac se numără următoarele.

1. Dacă bijuteriile și hainele sunt păstrate pentru cheltuieli, adică, atunci când omul are nevoie de bani pentru întreținere, vinde din ele și cumpără cele necesare, ei spun: în această situație zakātul este obligatoriu pentru bijuterii, dar nu pentru haine.

Este ciudat să se spună despre o femeie bogată, căreia îi vin bani din toate părțile și care, ori de câte ori află de o bijuterie purtată în mod obișnuit, o cumpără la un preț mare ca să se împodobească, fără intenția de a se sustrage de la zakāt, că nu datorează zakāt pentru acele bijuterii; apoi, când aceeași femeie ajunge săracă și își păstrează bijuteriile pentru întreținere și pentru cele necesare traiului, să i se spună că datorează zakāt pentru ele. Aceasta este consecința opiniei celor care scutesc bijuteriile îngăduite de zakāt.

2. Învățații ḥanbaliți spun că, dacă bijuteriile sunt destinate închirierii, zakātul pentru ele este obligatoriu, dar dacă hainele sunt destinate închirierii, nu este obligatoriu.

3. Dacă bijuteriile sunt interzise, zakātul pentru ele este obligatoriu, dar dacă hainele sunt interzise, zakātul pentru ele nu este obligatoriu.

4. Dacă omul are bijuterii păstrate pentru sine, al-qinyah[26], apoi hotărăște să le destineze comerțului, ele devin mărfuri. Dacă are haine păstrate pentru sine, apoi hotărăște să le destineze comerțului, ele nu devin mărfuri. Ei explică aceasta prin faptul că regula de bază pentru bijuterii este obligația zakātului. Când intenția de a le păstra pentru sine încetează, ele revin la regula de bază, spre deosebire de haine.

26 Al-qinyah, de la al-iqtinā': păstrarea unui lucru.

Aceasta este o recunoaștere din partea lor că regula de bază pentru bijuterii este obligația zakātului. Le spunem, așadar: ce anume a anulat această regulă de bază fără nicio dovadă?

5. Ei spun că, dacă omul urmărește să se sustragă de la zakāt prin dobândirea de bijuterii, zakātul nu încetează să fie obligatoriu. Înțelesul aparent al afirmațiilor celor mai mulți învățați din școala imamului Aḥmad este însă că, dacă omul cumpără multe proprietăți imobiliare ca să se sustragă de la zakāt, obligația zakātului încetează. Prin analogie, dacă ar cumpăra multe haine ca să se sustragă de la zakāt, obligația ar înceta, fiindcă nu există nicio deosebire între haine și proprietățile imobiliare.

Dacă bijuteriile îngăduite se deosebesc de hainele destinate purtării în aceste reguli, cum să impunem sau să îngăduim tratarea lor la fel într-o regulă în privința căreia textul arată deosebirea dintre ele?

Pragul minim și cota zakātului

Odată lămurite acestea, zakātul pentru bijuterii nu este obligatoriu până când ele nu ating nișābul, potrivit hadithului citat mai sus, de la Umm Salamah: „Ceea ce ajunge la pragul pentru care se plătește zakātul și pentru care zakātul a fost plătit nu este o comoară tezaurizată.”[27] Nișābul aurului este de douăzeci de dinari[28], iar nișābul argintului este de două sute de dirhami.[29]

Dacă greutatea aurului din bijuteriile de aur este mai mică de douăzeci de dinari și deținătorul nu are alt aur cu care să completeze nișābul, nu se datorează zakāt pentru ele.

Dacă greutatea argintului din bijuteriile de argint este mai mică de două sute de dirhami și deținătorul nu are alt argint cu care să completeze nișābul, nu se datorează zakāt pentru ele.

Se ia în calcul greutatea aurului sau a argintului din bijuterii. Perlele și alte lucruri asemănătoare pe care le conțin nu intră în calcul pentru completarea nișābului și nu se plătește zakāt pentru ele, fiindcă nu sunt aur sau argint. Pentru bijuteriile făcute din alte materiale decât aurul și argintul nu se datorează zakāt, afară de cazul în care sunt destinate comerțului.

Dar se ia în calcul, pentru nișābul aurului, dinarul islamic a cărui greutate este de un mithqāl, iar pentru nișābul argintului dirhamul islamic a cărui greutate este de șapte zecimi de mithqāl? Sau se iau în calcul dinarul și dirhamul recunoscute prin uz în

27 Referința hadithului a fost indicată mai sus, la relatarea de la Umm Salamah.

28 Este vorba despre dinarul islamic, care cântărește un mithqāl. Un mithqāl cântărește patru grame și un sfert. Nișābul aurului este, așadar, de optzeci și cinci de grame, echivalentul a zece lire saudite de aur și cinci optimi de liră.

29 Este vorba despre dirhamul islamic, care cântărește șapte zecimi de mithqāl. Nișābul ajunge astfel la o sută patruzeci de mithqāl, adică cinci sute nouăzeci și cinci de grame, echivalentul a cincizeci și șase de riali arabi de argint. [Majālis shahr Ramaḍān, de același autor, p. 77.]

fiecare timp și loc, potrivit convenției de acolo, indiferent dacă au mai mult sau mai puțin aur ori argint? Majoritatea învățaților susțin prima opinie și s-a transmis chiar că există un consens în această privință. Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah a argumentat în favoarea celei de-a doua: se iau în calcul dinarul și dirhamul asupra cărora oamenii au convenit în fiecare timp și loc. Ceea ce poartă numele de dinar sau dirham primește regulile legate de acest nume, indiferent dacă are mai mult sau mai puțin aur ori argint. Aceasta este opinia pe care o consider mai puternică, fiindcă se potrivește cu înțelesul aparent al textelor. Pe această bază, nișābul aurului ar fi de douăzeci de lire de aur, iar nișābul argintului de două sute de riali. Dacă omul alege prudența și urmează opinia majorității, face un lucru pentru care va fi răsplătit, dacă Allah voiește.

Când bijuteriile ajung la un nișāb de metal pur — douăzeci de dinari dacă sunt din aur și două sute de dirhami dacă sunt din argint —, se datorează un sfert dintr-o zecime, potrivit hadithului lui ʿAlī ibn Abī Ṭālib — Allah să fie mulțumit de el —, în care Profetul ﷺ a spus: „Dacă ai două sute de dirhami și a trecut un an asupra lor, se datorează cinci dirhami. Nu datorezi nimic — adică pentru aur — până când nu ai douăzeci de dinari. Dacă ai douăzeci de dinari și a trecut un an asupra lor, se datorează o jumătate de dinar.” Relatat de Abū Dāwūd.[30]

30 Referința hadithului a fost indicată mai sus, în discuția despre al-riqqah și dinar.

Întoarcerea la Carte și la Sunna

În încheiere, robul trebuie să aibă teamă de Allah atât cât poate și să se străduiască să afle adevărul din Carte și din Sunna. Când adevărul îi devine limpede din ele, trebuie să îl urmeze și să nu pună înaintea lor afirmația niciunui om, oricine ar fi el, și nici vreo analogie, oricare ar fi aceasta. Când există neînțelegeri, trebuie să ne întoarcem la Carte și la Sunna, căci ele sunt calea dreaptă și balanța dreaptă, fără abatere. Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا﴾

Iar dacă vă certați cu privire la un lucru, aduceți-l înaintea lui Allah și a Trimisului, dacă voi credeți în Allah și în Ziua de Apoi. Aceasta este mai bine și are cea mai bună urmare.

Coran, al-Nisāʾ 4:59, fragment

Întoarcerea la Allah înseamnă întoarcerea la Cartea Sa, iar întoarcerea la Trimis înseamnă întoarcerea la Sunna și la îndrumarea lui, în timpul vieții sale și după moartea sa. Allah Preaînaltul a mai spus:

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا﴾

Dar nu! Pe Domnul tău! Ei nu vor crede până ce nu te vor lua pe tine drept judecător în neînțelegerile dintre ei, apoi nu vor găsi în sufletele lor nicio împotrivire față de ceea ce ai hotărât și se vor supune pe deplin.

Coran, al-Nisā' 4:65

Allah Preaînaltul a jurat pe stăpânirea Sa asupra Trimisului Său ﷺ, care este o stăpânire cu totul deosebită, printr-un jurământ întărit: nu există credință decât dacă îl luăm pe Profet ﷺ drept judecător în orice neînțelegere dintre noi, dacă nu simțim în sufletele noastre nicio împotrivire și nicio strâmtorare față de hotărârea Trimisului lui Allah ﷺ și dacă ne supunem ei pe deplin, prin ascultare deplină și punere în practică.

Ia aminte cum a întărit supunerea prin substantivul verbal: aceasta arată că este necesară o supunere deplină, fără abatere și fără zăbavă.

Ia aminte și la legătura dintre ceea ce este invocat în jurământ și ceea ce se afirmă prin jurământ. Este invocată stăpânirea lui Allah asupra Profetului Său ﷺ, iar ceea ce se afirmă este că nu există credință fără a-l lua pe Profet ﷺ drept judecător pe deplin, într-un fel care cere liniște sufletească, ascultare și acceptare. Stăpânirea lui Allah asupra Trimisului Său cere ca hotărârea sa să fie în acord cu ceea ce Domnul său a îngăduit și a încuviințat. Stăpânirea Sa cere să nu îl lase într-o greșeală pe care nu i-o încuviințează.

Dacă adevărul nu îi devine limpede din Carte și din Sunna,

omul trebuie să urmeze opinia celui despre care crede, cu precădere, că este mai aproape de adevăr prin cunoașterea și religiozitatea sa. Profetul ﷺ a spus: „Țineți-vă de Sunna mea și de Sunna califilor drept călăuziți care vin după mine! Țineți-vă de ea și strângeți-o cu dinții!”[31] Cei mai îndreptățiți să primească această descriere sunt cei patru califi: Abū Bakr, ʿUmar, ʿUthmān și ʿAlī — Allah să fie mulțumit de ei toți. Ei i-au urmat Profetului ﷺ în comunitatea sa, în cunoaștere, în faptă, în cârmuire și în cale. Allah să îi răsplătească cu cea mai bună răsplată pentru Islam și musulmani!

Îl rugăm pe Allah Preaînaltul să ne călăuzească pe calea Sa cea dreaptă și să ne facă dintre cei care văd adevărul ca adevăr și îl urmează și văd falsul ca fals și se feresc de el. Allah știe mai bine. Allah să îl binecuvânteze pe Profetul nostru Muḥammad, familia și Companionii săi și să le dăruiască multă pace!

A scris-o robul sărac înaintea lui Allah, Muḥammad al-Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, la 12 Ṣafar 1382 H. Lauda Îi aparține lui Allah, prin a Cărui binefacere se împlinesc faptele bune.

Glosar

Zakāt
Dania obligatorie datorată pentru anumite averi, în condițiile stabilite de Legea islamică.

Nișāb
Pragul minim al averii de la care apare obligația zakātului, dacă sunt îndeplinite și celelalte condiții.

31 Relatat de Aḥmad, 4/126–127; Abū Dāwūd, Cartea Sunnei, capitolul despre ținerea de Sunna, nr. 4607; al-Tirmidhī, Cartea cunoașterii, capitolul despre urmarea Sunnei, nr. 2676; și Ibn Mājah, Introducerea, capitolul despre urmarea Sunnei califilor drept călăuziți, nr. 42–43.

Ḥawl
Trecerea unui an, luată în calcul în regulile zakātului.
Mithqāl
Unitate de greutate folosită în discutarea niṣābului; nota autorului indică patru grame și un sfert.
Mursal
Relatare cu o întrerupere în lanțul de transmitere, discutată aici în aprecierea dovezilor.
Mawqūf
Relatare care se oprește la un Companion, fără a fi atribuită Profetului ﷺ.

Bibliografie

1. Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, Risālah fī zakāt al-ḥulī, Dār al-Waṭan, ediția din 1423 H., seria de publicații supravegheată de Fundația Shaykh Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, nr. 6.
2. Coranul. Textul arab al citatelor: Tanzil Project, Uthmani 1.1. Traducerea sensurilor în limba română: Institutul Tawhid.
3. Al-Bukhārī, al-Ṣaḥīḥ.
4. Muslim, al-Ṣaḥīḥ.
5. Abū Dāwūd, al-Sunan.
6. Al-Tirmidhī, al-Sunan.
7. Al-Nasāʾī, al-Sunan.
8. Ibn Mājah, al-Sunan.
9. Aḥmad ibn Ḥanbal, al-Musnad.
10. Mālik ibn Anas, al-Muwaṭṭaʾ.
11. Al-Dāraquṭnī, al-Sunan.
12. Al-Ḥākim, al-Mustadrak.
13. Al-Bayhaqī, al-Sunan și Maʿrifat al-sunan.

14. Al-Ṭabarānī, al-Muʿjam al-kabīr.
15. Ibn Ḥajar al-ʿAsqalānī, al-Talkhīṣ al-ḥabīr și Bulūgh al-marām.
16. Ibn Ḥazm, al-Muḥallā.
17. Ibn Qudāmah, al-Mughnī.
18. Ibn al-Qayyim, al-Ṭuruq al-ḥukmiyyah.
19. Ibn al-Jawzī, al-Taḥqīq.
20. Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, Majālis shahr Ramaḍān.

Indice

analogie 14, 15, 16, 19
argint 3, 4, 5, 6, 12, 13, 17, 18
aur 3, 4, 5, 7, 13, 17, 18
bijuterii 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
comerț 14
Companioni 2, 10, 12
dinar 13, 18
dirham 18
haine 14, 15, 16
milostenie 12
niṣāb 18
orfani 11
Sunna 2, 4, 12, 19, 20, 21
zakāt 2, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 17

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

Risālah fī zakāt al-ḥulī

Zakātul bijuteriilor

Se datorează zakāt pentru bijuteriile de aur și argint folosite la împodobire? Shaykh Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn prezintă cele cinci opinii, dovezile din Coran și Sunna, relatările de la Companioni și răspunsurile la obiecții. Lucrarea explică pragul minim, greutatea metalului și cota datorată.

Autor: Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro